

Ülkemin Güzellikleri Haritada

Kazanım Ders Notu - 12

» Türkiye'nin Yer Şekilleri

- Türkiye fiziki haritası üzerinde körfez, ada, ova, dağ, burun, delta ovası, yarımada, göl, plato, akarsu vb. birçok yer yüzü şeklini görebiliriz.

Boğaz	Körfez	Dağ
İki kara arasındaki dar denize boğaz denilmektedir.	Deniz sularının karaların içine doğru sokulduğu bölümdür.	Çevresine göre yüksek ve belli bir doruğu olan yeryüzü şeklidir.
Göl	Ova	Plato
Karaların üzerindeki çukurlukları dolduran tatlı ya da tuzlu su kütesidir.	Çevrelerine göre çukurda kalmış eğimi az, geniş veya dar düzlüklerdir.	Çevresine göre yüksekte olan ve akarsular tarafından yarılmış düzlüklerdir.
Ada	Yarımada	Akarsu
Dört tarafı sularla çevrili olan kara parçasıdır.	Üç tarafı sularla çevrili kara parçasıdır.	Doğal bir yatak içinde akan su kütleleridir.

- Üzerinde yer aldığımız dağ kuşağı, ülkemizin yükseltisinin artmasında ve ülkemizde engebeli arazilerin geniş yer kaplamasında etkili olmuştur.
- Ülkemizin batı ve kıyı kesimlerinde alçak ve düz alanlar fazla iken Anadolu'nun iç kesimlerine ve doğuya doğru gidildikçe yükselti artmaktadır.

» Türkiye'nin İklimini Etkileyen Unsurlar

Ekvator'a yakınlık (Enlem): Dünya'nın şeklinden ve güneş ışınlarının geliş açısının değişmesinden dolayı Ekvator'dan uzaklaştıkça ve kutuplara yaklaştıkça sıcaklık azalır.

Bakı: Kuzey yarım kürede dağların güney yamaçları, güney yarım kürede ise dağların kuzey yamaçları daha sıcaktır.

Rüzgârlar: Ülkemiz kuzey yarım kürede yer aldığı için kuzeyden gelen rüzgârlar sıcaklığı düşürürken güneyden gelen rüzgârlar ise sıcaklığı arttırmaktadır.

Karasallık - Denizellik: Karalar erken ısınır ve erken soğur. Denizlerde bu durum tam tersidir. Bu durum kıyılara yakın yerlerde iklimin daha ılık geçmesine, denize uzak yerlerde ise daha kurak geçmesine neden olur.

Yükselti: Her 200 metre yükseldikçe sıcaklık 1°C düşer Ülkemizin kıyılardan iç kesimlere, batıdan doğuya doğru yükseltisinin arttığı düşünüldüğünde kıyı kesimlerde ılıman ve sıcak iklim özellikleri görülebilirken iç ve doğu kesimlerde kurak ve soğuk iklim şartları hakimdir.

Dağların Uzanış Yönü: Ege Bölgesi'nde dağlar kıyıya dik olarak uzandığı için denizden gelen hava kütlesi iç kesimlere kadar sokulabilmiş ve denizin ıltıcı etkisi geniş bir alana yayılabilmektedir. Karadeniz ve Akdeniz kıyılarında ise dağlar denize paralel uzandığı için denizel etki iç kesimlere sokulamaz.

» Ülkemizde Görülen İklimler

Karasal İklim

- Yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlı geçer.
- Bitki örtüsü **bozkırlardır**. Anadolu'nun doğusuna doğru yükseltinin artması, sıcaklığın azalmasında ve iklimin daha sert geçmesinde etkilidir.

Akdeniz İklimi

- Yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlı geçer.
- Bitki örtüsü **makilerdir**. Yazların sıcak olması turizmi, kışların ılık geçmesi de seracılığı olumlu etkiler.

Karadeniz İklimi

- Her mevsim yağışlı ve ılımandır. Yağış fazla olduğu için bitki örtüsü **orman**dır.
- Bulutluluk oranının yüksek olması, güneş enerjisinden faydalanmayı olumsuz etkiler.

» Ülkemizin Bitki Örtüsü

